

Dirk van Bastelaere

Pornschlegel (fragment)

Het is juli en wie moordt nog om een vrouw.
Het is heter dan men voor werkelijk houdt.
Op het land: een erf met oude platanen,
Dertig in getal. Het is de leeftijd van
De bewoner, een droom van een man, zij het
Dat één been, zijn linker, wat trekt. Het heeft er
Van weg, hij loopt op één schoen soms. Wanneer hij
Nadenkt daarover ligt hij koud op de vloer,
Slaat het watervlak stuk van de regenput
Of draait het fotoportret van zijn ouders
Om op het dressoir en staart stom voor zich uit.
Maar als hij nu opkijkt, zoals hij daar ligt,
In lommer op een veldbed wat rustend – de
Ochtend waarin warmte al beeft – op het
Voorhoofd nog een pleister of wat, als hij nu
Nog dit zelfde moment richting hoofdgebouw
Kijkt, ziet hij de kersentuin daar, hoe een wolk
Van gerucht, een zwerm spreuwen de bomen in
Zakt, als gruis. Is het een plaag of een bericht?
Is het een nieuwe configuratie
Van betekenis? Het heeft de schijn van een
Andere werkelijkheid die zich vertakt
Tot binnen het dagelijks leven van iemand.
De spreuwen beginnen kersen te eten,
Zo meteen zijn de bomen helemaal leeg.
Maar de man Pornschlegel heeft niets bemerkt,
Hij hoort gebrom van een grasmaaimachine, de
Tuinsproeier enkel die slist. Lam in de hitte
Spelt hij soms zijn naam. Straks vat hij zijn tocht aan.
Wie moordt nog om een vrouw. Het is zo heet.
Hij dwaalt de zaal in en alweer een eeuw.
Hij weet in het vertrouwde zich nog zoek
Te maken. 15de, 16de, hij gaapt
(Het is de dag voor de grote hitte, die
Als een compres op de wereld moet liggen),
17de eeuw. Hij kijkt het hoge raam uit,
Ziet de synagoge blinken. De kleur die
Door dingen wordt uitgezweet, lijkt hem mentaal:
Rood van balkonbloemen, blauw van een lakschoen.

Dirk van Bastelaere**Pornschlegel (Fragment)**

Juli ist's, und wer mordet denn noch wegen einer Frau.
Es ist heißer, als man es für möglich hält.
Auf dem Land: ein Hof mit alten Platanen,
Dreißig an der Zahl. Das ist das Alter
Des Bewohners, ein Traum von einem Mann, auch wenn
Ein Bein, sein linkes, etwas hinkt. Es sieht
So aus, als humpel er mitunter auf einem Schuh. Wenn er
Darüber nachdenkt, liegt er kalt auf dem Boden,
Zerschlägt die Wasseroberfläche der Zisterne
Oder dreht das Porträtfoto seiner Eltern
Um auf dem Büffet und starrt schweigend vor sich hin.
Doch wenn er jetzt aufsieht, so wie er da liegt,
Im Schatten auf einem Feldbett, ein wenig ruhend – der
Morgen, in dem die Wärme bereits bebt –, auf der
Stirn noch ein Pflaster oder so, wenn er jetzt,
Noch in diesem Moment Richtung Hauptgebäude
Schaut, sieht er den Kirschgarten dort, eine Wolke
Aus leisem Rauschen, ein Schwarm Spatzen, in die Bäume
Fällt, wie Grus. Ist das eine Plage oder ein Bericht?
Ist es eine neue Konfiguration
Von Bedeutung? Es hat den Anschein einer
Anderen Wirklichkeit, die sich verzweigt
Bis ins tägliche Leben eines Menschen.
Die Spatzen beginnen, Kirschen zu essen,
Sogleich sind die Bäume vollkommen leer.
Doch der Mann, Pornschlegel, hat nichts bemerkt,
Er hört das Brummen eines Rasenmähers, einzig
Der Gartensprenkler zischt. Lahm vor Hitze
Buchstabiert er manchmal seinen Namen. Gleich macht er sich
auf seinen Rundgang.
Wer mordet denn noch wegen einer Frau. Es ist so heiß.
Er wandert in den Raum und wieder ein Jahrhundert.
Er versteht es, sich selbst im Vertrauten noch unauffindbar
Zu machen. Fünfzehntes, Sechzehntes, er gähnt
(Es ist der Tag vor der großen Hitze, der
Wie eine Kompresse auf der Welt liegen soll),
Siebzehntes Jahrhundert. Er schaut durch die hohen Fenster,
Sieht die Synagoge glänzen. Die Farbe, die
von den Dingen ausgeschwitz wird, scheint ihm mental:
Rot von Balkonblumen, Blau von einem Lackschuh.

Het museum, dat op de namiddag drijft,
Is een Ionisch eiland, mooi als een wrak
Van het Paradijs. Binnen in halflicht
Hangen de schilderijen en panelen
Concreet als de beelden van een gedicht.
Pornschlegel gevoelt zich, bij dit alles,
Onwezenlijker soms dan het geschilderde. Ziet
Hoe zijn voet sleept door de glans heen
Van het parket. Hij strekt zijn diafane handen
Voor zich uit: het zijn – nu nog – de zijne.
Elk moment kunnen er andere handen
In verschijnen. Wat is er met zijn lijfelijkheid?
Dat hij hier schaduwen van verf bewaakt
(Cranach, Memling, Patinir) is hem zijn brood.
Hij is gewoonweg een suppoost. Maar één portret.
Dat hij vereert, komt in zijn dromen bovendrijven.
Het is Agnes Sorel. Op wie ze lijkt, hij weet
Het wel. Door Jean Fouquet als virgo lactans
Afgebeeld is zij een kegel van ivoor, haarloos
Gezicht en smalle lendenen. Is zij natuur die
Tot idee geraakt en *'dame de toute beauté parée'*.
Zij doet hem deel uitmaken van geschiedenis.
En in het avondlijker licht al, dat door
De koepel valt en valt, roept zij hem tot zich.
Het glas gaat kraken en de eeuw is leeg.
Hij schuifelt over het parket als over water.
Haar stem, zeer hoog, een fluittoon haast en vast
Door serafijn en cherubijn bewaakt, komt
Als een vinger uit de verf. Ze wenkt. Hij knikt.
Ze lispelt en hij ziet haar breinaalddunne
Tong: 'Bekijk me of ik sterf' en hij verstaat:
'Bevrijd me nu en erf.' Dat hij het glas
Moet breken om het glas te zien. Hij stoot
Zijn parelwitte voorhoofd de vitrine in.
Hij wordt gevonden: languit, in het ongerede.
En buiten wordt het zeer heet, leeg en droog.

Das Museum, das auf dem Nachmittag treibt,
Ist eine Ionische Insel, schön wie ein Wrack
Des Paradieses. Drinnen im Halblight
Hängen die Gemälde und Tafelbilder
Konkret wie die Bilder eines Gedichts.
Pornschlegel fühlt sich, umgeben von all dem,
Unwirklicher manchmal als das Gemalte. Sieht,
Wie sein Fuß schleift, durch den Glanz des
Parketts hindurch. Er streckt seine diaphanen Hände
Vor sich aus: Es sind – jetzt noch – die seinen.
Jeden Moment können darin andere Hände
Erscheinen. Was ist mit seiner Leiblichkeit?
Dass er hier die Schatten von Farbe bewacht
(Cranach, Memling, Patinir), das ist sein Brot.
Er ist einfach nur Museumswärter. Doch ein Porträt.
Das er verehrt, erscheint in seinen Träumen.
Das ist Agnes Sorel. Wem sie ähnlich sieht, das weiß
Er allerdings. Von Jean Fouquet als *virgo lactans*
abgebildet, ist sie ein elfenbeinerner Kegel, haarloses
Gesicht und schmale Hüften. Ist sie Natur, die
Zur Idee gerann und „*dame de toute beauté parée*“.
Sie läßt ihn zu einem Teile der Geschichte werden,
Und in dem bereits abendlicheren Licht, das durch
Die Kuppel fällt und fällt, ruft sie ihn zu sich.
Das Glas beginnt zu knacken und das Jahrhundert ist leer.
Er schlurft über das Parkett wie über Wasser.
Ihre Stimme, sehr hoch, ein Flötenton beinah, gewiß
Von Seraphim und Cherubim bewacht, kommt
Wie ein Finger aus der Farbe. Sie winkt. Er nickt.
Sie lispelt, und er sieht ihre stricknadeldünne
Zunge. „Besieh mich oder ich sterbe“, und er versteht:
„Befrei mich jetzt und erbe.“ Dass er das Glas
brechen muß, um das Glas zu sehen. Er stößt
seine perlweiße Stirn in die Vitrine.
Er wird gefunden: der Länge nach, in all den Scherben.
Und draußen wird es sehr heiß, leer und trocken.

[Deutsch von Gregor Seferens]